

Predmet: Studija o proceni uticaja na životnu sredinu postrojenja za tretman opasnog ambalažnog otpada nas K.P. br. 2104 K.O. Leskovac, grad Leskovac

Nosilac Projekta: „CHEMPRO“ d.o.o.
Milutina Milankovića 112/7 Novi Beograd

Obrađivač studije: „Aurora green“ d.o.o. Bulevar Zorana Đinđića 159/4, 11070 Beograd

➤ **ODGOVORI NA PRIMEDBE ČLANOVA TEHNIČKE KOMISIJE NA SADRŽAJ STUDIJE:**

1. Poglavlje 3.2.1. dopuniti opisom Otvorenog skladišta sekundarnih sirovina, navesti njihove vrste i poreklo.

Odgovor: U izmenjenoj i dopunjenoj studiji tačka 3.2.1. dopunjena je opisom otvorenog skladišta sekundarnih sirovina, a tačka 3.2.2.2. podacima u vezi vrsta i porekla otpada koje će se skladištiti na otvorenom skladištu.

2. Poglavlje 3.2.1. dopuniti opisom (i dispozicijom) objekta/prostorije Postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda.

Odgovor: U izmenjenoj i dopunjenoj studiji tačka 3.2.1. dopunjena je opisom objekta Postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, a prilozi dopunjeni crtežom dispozicije opreme i cevovoda iz Tehnološkog projekta Postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda.

3. Blok šemu, Slika 3.4. dopuniti tokovima ambalaže i ostacima od pranja i dekontaminacije otpadne ambalaže.

Odgovor: U tački 3.2.2. izmenjene i dopunjene studije izvršena je dopuna blok dijagrama prema komentaru (Slika 3.4. Blok dijagram tehnološkog postupka tretmana opasnog ambalažnog otpada).

4. Poglavlje 3.2.2.1. dopuniti detaljnijim opisom postojećeg Postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda.

Odgovor: Detaljan opis rada PPOV dat je u tački 3.5. Prikaz tehnologije tretiranja (prerada, reciklaža, odlaganje i sl.) svih vrsta otpadnih materija izmenjene i dopunjene studije, a u tački 3.2.2.1. dodata je rečenica koja upućuje na detaljan opis: „Detaljan opis rada postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda dat je u tački 3.5. ove studije“.

5. Aspiracioni sistem je predviđen za isparljivi CO₂, ali šta je sa talogom- ostacima. U kom su oni stanju, kako se ostaci i gde prebacuju, gde čuvaju i kome se predaju, strana 55. Studije.

Odgovor: Tačka 3.2.2.2. izmenjene i dopunjene studije proširena je detaljnijim opisom generisanja i karakteristika depozita nastalog tokom dekontaminacije opasnog ambalažnog otpada suvim ledom.

6. Na istoj strani studije, nejasno je generisanje depozita nastalog nakon čišćenja u tankvani. Objasniti o kakvoj je tankvani reč.

Odgovor: „Tankvana“ je termin preuzet iz tehničke specifikacije opreme, a upotreba tankvane je planirana za sakupljanje depozita koji gravitaciono pada u nju. U cilju razjašnjenja, u tački 3.2.2.2. termin „tankvana“ zamenjen je terminom „kaseta“.

- 7. Detaljnije objasniti Liniju za dekontaminaciju suvim ledom, gde se skupljaju kontaminanti, način evakuacije iz filterske jedinice i postupak sa ostacima/kontaminantima, na strani 56. studije.**

Odgovor: Tačka 3.2.2.2. izmenjene i dopunjene studije je dopunjena u skladu sa komentaram.

- 8. Obzirom na to da je predviđeno presovanje i baliranje dekontaminirane plastične ambalaže, objasniti alternativno mlevenje u mlinu, s obzirom da u prethodnom tekstu studije, mlevenje plastike nije definisano, strana 57. studije.**

Odgovor: Nosilac projekta je odustao od daljeg razmatranja mlevenja otpadne plastike u mlinu kao alternativnog rešenja iz razloga nedostatka prostora za smeštaj i rad te opreme. U skladu sa napred navedenim izbrisan je pasus koji govori o mlevenju u mlinu u okviru tačke 3.2.2.2.

- 9. Na istoj strani, navedeno je da se ispod prese nalazi posuda/tankvana za prihvatanje eventualno ocedenog sadržaja. S obzirom da je ambalaža prethodno oprana i dekontaminirana, objasniti poreklo eventualno ocedenog sadržaja.**

Odgovor: U delu „Presovanje bačvi i pakovanje na palete“ tačke 3.2.2.2. izmenjene i dopunjene studije izbrisana je rečenica u kojoj se pominje „tankvana za prihvatanje eventualno ocedenog sadržaja“, da ne dovodi do zabune, s obzirom na to da će pre baliranja oprana ambalaža biti prethodno već ocedena.

- 10. Na kraju poglavlja 3.2.2.2. dati karakteristike sve navedene opreme (od vage do prese, mlina, aspiracionog sistema....), odnosno dati specifikaciju opreme iz odgovarajućeg projekta.**

Odgovor: U izmenjenoj i dopunjenoj studiji dodata je nova tačka „3.2.2.3. Specifikacija opreme“, u kojoj su prikazane karakteristike opreme, preuzete iz Projekta mašinskih instalacija (Sveska 6 Projekta za građevinsku dozvolu, PROCES PROJEKT INŽENJERING“ d.o.o. Beograd).

- 11. Poglavlje 3.4. dopuniti kvalitativnim i kvantitativnim podacima o vrstama i količinama ispuštenih gasova, vode, i drugih tečnih i gasovitih otpadnih materija.**

Odgovor: Poglavlje 3.4. izmenjene i dopunjene studije je dopunjeno sa podacima o vrstama i količinama ispuštenih gasova, vode i drugih tečnih i gasovitih otpadnih materija gde je procena bila moguća.

- 12. U istom poglavlju, opisati postupak otvaranja buradi sa pesticidima. Da li je predviđeno odgovarajuće mesto za otvaranje buradi sa pesticidima, da li je predviđen filtro-ventilacioni sistem u tom prostoru, s obzirom da se tretman otpada odvija u jednoj prostoriji.**

Odgovor: U poglavlju 3.2.2. Opis, tehnološke i druge karakteristike planiranog proizvodnog procesa, u podnaslovu „Otvaranje bačvi“ izmenjene i dopunjene studije dodata je rečenica: „Operacija otvaranja kontaminirane ambalaže će se vršiti u delu objekta gde je predviđeno pranje vrelom vodom pod pritiskom, a koji je obezbeđen filtro-ventilacionim sistemom“.

- 13. Razmotriti opravdanost korišćenja prečišćene vode sa Postrojenja za pranje podova, kako je navedeno na strani 64. studije.**

Odgovor: Iz teksta je izbačena ova tvrdnja kao opcija korišćenja prečišćenih voda.

- 14. Razmotriti agregatno stanje depozita nastalog tretmanom suvim ledom, kako je navedeno na strani 64. studije.**

Odgovor: U celoj izmenjenoj i dopunjenoj studiji izvršena je izmena teksta na temu agregatnog stanja depozita nastalog tretmanom suvim ledom.

- 15. Na istoj strani, čvrst opasan otpad (depozit nakon tretmana suvim ledom) se prikuplja i čuva u specijalnim posudama, hermetički zatvorenim. S obzirom na prethodno datu primedbu objasniti koje su to specijalne posude, odnosno vrstu namenske ambalaže.**

Odgovor: U tački 3.5. izmenjene i dopunjene studije u delu „Otpad nastao tretmanom kontaminirane ambalaže suvim ledom“ dodat je opis posuda za skladištenje depozita.

- 16. Poglavlje 5.3.2. u delu Podzemne vode, s obzirom da na lokaciji projekta postoje pijeziometarske bušotine, studiju dopuniti razmatranjem kvaliteta vode i monitoringom postojećih pijeziometara na lokaciji projekta. U tom smislu, navod na kraju ovog poglavlja „Na predmetnoj lokaciji do trenutka izrade Studije nisu rađena ispitivanja kvaliteta podzemnih voda“ treba izbaciti i dopuniti u skladu sa primedbom.**

Odgovor: Tačka 5.3.2. „Kvalitet voda“ izmenjene i dopunjene studije u delu koji se odnosi na podzemne vode izmenjena je i sada je deo teksta koji je počinjao sa: „Najbliži pijeziometar na kojem se pored nivoa podzemne vode...“ izbrisan i dodati su podaci o postojećim pijeziometrima na predmetnoj lokaciji sa komentarom o kvalitetu podzemnih voda iz istih, na osnovu dostupnih izveštaja akreditovane laboratorije, koji su priloženi uz izmenjenu studiju.

- 17. U poglavlju 9. nije obuhvaćen monitoring vazduha. Dopuniti navedeno poglavlje, a takođe i u prethodnom tekstu studije navesti i opisati sve definisane emitere koji su planirani ovim projektom.**

Odgovor: U poglavlju 9. izmenjene i dopunjene studije dodata je tačka 9.3. Monitoring emisija u vazduh, a u tački 3.5. proširenoj detaljnijim opisom sistema opšte ventilacije za odsisavanje otpadnog vazduha iz pogona, opisan je i planirani predmetni emiter.

- 18. U poglavlju 9. nije obuhvaćen monitoring podzemnih voda na lokaciji projekta. Dopuniti navedeno poglavlje u skladu sa primedbom.**

Odgovor: U poglavlju 9. izmenjene i dopunjene studije dodata je tačka 9.2. Monitoring kvaliteta podzemnih voda.

- 19. Napisano je (str. 45) da će se posle prečišćavanja tehnoloških otpadnih voda ista koristiti za pranje u procesu tretmana opasnog ambalažnog otpada, a da će se višak vode odvoditi do najbližeg kanalizacionog šahta, a na strani 59 navedeno je da je to kanizacioni šaht postojeće kišne kanalizacije.**

Prečišćene tehnološke vode ne mogu se odvoditi u kišnu kanalizaciju. Ukoliko je to neophodno (i nema drugog rešenja) obrazložiti zašto se odvođe u kišnu kanalizaciju ili izmeniti odvođenje otpadnih voda.

Odgovor: U celoj studiji su izvršene korekcije u skladu sa komentarom.

- 20. Str. 59 – Opasna ambalaža sadrži i ostatke ulja, pa nije jasno gde se prečišćavaju zauljene otpadne vode. Da li je predviđen neki separator ulja i masti pre postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda.**

Gde se tretiraju tečni ostaci od pranja suvim ledom (ako ih ima)?

Kakve se vode tretiraju na postrojenju za tretman otpadnih voda iz pogona za proizvodnju pesticida i da li ima ograničenja u kvalitetu prijemnih voda?

Odgovor: Ambalaža sa ostacima od ulja će se tretirati isključivo suvim ledom tako da u ovom postupku nema otpadnih voda od pranja, već samo otpad od tretmana suvim ledom. Sav otpad nastao tretmanom suvim ledom (pomešana tečna i čvrsta faza) će se predavati ovlašćenom operateru na dalje zbrinjavanje uz prethodno ishodovan izveštaj o otpadu od akreditovane

laboratorije. Navedeno je uneto i u izmenjenu i dopunjenu studiju, iako je u studiji, na strani 65, već bila navedena napomena u tački 3.5: „Važno je naglasiti da će se otpadna ambalaža u kojoj su ostaci ulja, boja i lakova, rastvarača i hemikalija tretirati na delu postrojenja sa suvim ledom i da neće imati dodira sa postrojenjem za prečišćavanje otpadnih voda.“. Dakle, na postrojenju za prečišćavanje otpadnih voda tretiraće se isključivo otpadne vode od pranja/dekontaminacije otpadne ambalaže od pesticida, s obzirom da je isto tehnološki i projektovano za prijem i prečišćavanje takvih otpadnih voda (videti proširen opis postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda u tački 3.5. izmenjene studije).

21. Str. 59 – Razmotriti opravdanost otvorenih kanaleta kojima se isprani pesticidi na temperaturi od 80 °C odvođe u drugi objekat.

Odgovor: Kanalete za odvođenje otpadnih voda od pranja otpadne ambalaže od pesticida su otvorene samo u najužoj zoni pranja, tj. u objektu. Izvan objekta otpadne vode se odvođe zatvorenim podzemnim vodom. Navedeno je uneto i u izmenjenu i dopunjenu studiju.

22. Da li je Pogon za formulaciju pesticida aktivan? U čijem je vlasništvu i ko je odgovoran za rad postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda?

Odgovor: Pogon za formulaciju pesticida je aktivan, u vlasništvu Jugo-Hem d.o.o. Prema ugovoru o zakupu priloženom u studiji) nosilac projekta Chempro d.o.o. je uzeo u zakup PPOV i preuzeo obavezu održavanja i kontrole rada postrojenja. Za kontrolu prečišćenih voda će biti angažovana akreditovana laboratorija od strane Chempro.

23. Str. 59 – Kako se postupa sa ostacima/kontaminantima nakon pranja suvim ledom?

Odgovor: Sav otpad nastao tretmanom suvim ledom (pomešana tečna i čvrsta faza) će se skladištiti u skladu sa zakonom i predavati ovlašćenom operateru na dalje zbrinjavanje uz prethodno ishodovan izveštaj o otpadu od akreditovane laboratorije. Navedeno je detaljnije opisano u izmenjenoj i dopunjenoj studiju.

24. Čija je obaveza održavanja i kontrole rada postrojenja za tretman tehnoloških voda?

Da li je to definisano Ugovorom o zakupu?

Odgovor: Da, jeste definisano ugovorom i to je obaveza zakupca, odnosno nosioca projekta.

25. Ko i kako kontroliše da li prečišćena voda odgovara kvalitetu za ispuštanje u gradsku mrežu (proveriti da li je to atmosferska ili fekalna gradska kanalizaciona mreža)?

Odgovor: Analizu otpadnih voda će vršiti akreditovana laboratorija. Kako se navodi u poglavlju 9. studije: „Kvalitet otpadnih voda koje se ispuštaju u gradski kanalizacioni sistem mora da odgovara Pravilniku o sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u javnu kanalizaciju („Sl. glasnik grada Leskovca“, br. 29/17) i Uredbi o graničnim vrednostima emisije zagađujućih materija i rokovima za njihovo dostizanje („Sl. glasnik RS“, br. 67/11, 48/12 i 1/16) (pri čemu se uzima stroži kriterijum)“. U uslovima JKP Vodovod Leskovac se navodi priključak samo na javnu kanalizacionu mrežu.

26. Str. 61 - Kako je konkretno rešeno pranje ambalaže sa pesticidima? Kada se otvori bure/IBC, kada se ubaci vrela voda, nastaje problem isparenja toksičnih materija, problem aerosola, problem odvođenja otpadnih gasova... Detaljno opisati postupak pranja ambalaže od pesticida.

Odgovor: U izmenjenoj i dopunjoj studiji opis postupka pranja ambalaže od pesticida je detaljno opisan u tački 3.2.2.1. a opis sistema opšte ventilacije u tački 3.5.

27. Opisati evakuaciju ispirne vode i kako je rešena? Zatvoren ili otvoren sistem, pume, gravitacija... Ne zaboraviti da se radi o toksičnim materijama.

Da li se pre pranja preduzimaju neke aktivnosti da se maksimalno odlije (i gde) sadržaji iz ambalaže?

Odgovor: Otpadne vode od pranja ambalaže od pesticida se slivaju u kanalete koje su izvedene u podu i površinski pokrivene rešetkama, a zatim podzemnim vodom, gravitaciono odvođe na postrojenje za tretman otpadnih voda.

Nisu planirane aktivnosti odlivanja viška sadržaja iz ambalaže od pesticida i razloga što praksa pokazuje da nema potrebe za tim aktivnostima. Takođe, treba napomenuti da se otpadni pesticidi (pesticidi sa isteklim rokom) neće primati u postrojenje, već isključivo prazna ambalaža.

28. Da li je aktivni ugalj predviđen na centralnom sistemu za odisavanje vazduha iz prostorije, opisati način ispuštanja, visinu emitera, monitoring...

Odgovor: Da, predviđen je filter sa aktivnim ugljem u okviru sistema opšte ventilacije za odisavanje otpadnog vazduha iz pogona čiji je detaljan opis dat u tački 3.5. izmenjene i dopunjene studije.

29. Str. 61 – Navedeno je da se prostor mora provetravati prirodnim ili veštačkim putem... Kako se radi o toksičnim materijama i kako se sve odvija u jednoj prostoriji, obavezna je prinudna ventilacija.

Navedeno je da će biti obezbeđena ventilacija postrojenja za tretman plastičnog ambalažnog otpada. A šta je sa ventilacijom prilikom tretmana ostalog ambalažnog otpada (metalnog)?

Dati izvode iz tehnološkog ili mašinskog projekta sa crtežima.

Odgovor: U izmenjenoj i dopunjenoj studiji izbačen je deo rečenice koji se odnosi na prirodni put ventilacije. Sistem opšte ventilacije za odisavanje otpadnog vazduha iz pogona se odnosi na celokupan prostor pogona u kome će se vršiti obe opisane vrste tretmana otpada. U prilogu studije je priložen crtež- Dispozicija odsisnog sistema, iz Mašinskog dela PGD, kao prilog 23, a u izmenjenoj i dopunjenoj studiji dodat je još jedan crtež- Presek i fasada sa prikazom sistema odsisavanja neprijatnih mirisa, iz Projekta mašinskih instalacija PZI.

30. Str. 61 – 6,3 m² x 6 m nije 518 m³.

Odgovor: Greška je u pisanju i trebalo je umesto 6,3 m² da bude navedeno 86,3 m². U izmenjenoj i dopunjenoj studiji navedeni podatak je korigovan, tj. nalazi se u izmenjenom delu teksta- dopuni u vezi sa proračunom (videti odgovor na komentar 31).

31. Str. 61 – Proračun je nejasan (radi se o poglavlju 3.5).

Odgovor: Izmenjenoj i dopunjenoj studiji u tački 3.5. dodat je ceo proračun, preuzet iz mašinskog projekta.

32. Str. 62 - Da li je aktivni ugalj predviđen na centralnom sistemu za odisavanje vazduha iz prostorije? Opisati način ispuštanja, visinu emitera, monitoring...

Odgovor: Da, opis se odnosi na filter sa aktivnim ugljem kao sastavni deo ventilacionog sistema. U izmenjenoj i dopunjenoj studiji dodat je crtež- Presek i fasada sa prikazom sistema odsisavanja neprijatnih mirisa, iz Projekta mašinskih instalacija PZI, gde se vidi da je ispus na visini od 5,5 m od podloge, ispod krovne konstrukcije. Detaljan opis sistema opšte ventilacije za odisavanje otpadnog vazduha iz pogona dat je u tački 3.5. izmenjene i dopunjene studije.

33. Str. 62 – Nejasno je kakav je to „izlazni kanal“ na 30 cm od poda? Više liči da je to rešetka za usis svežeg vazduha.

Opisati izlaz ventilacionog sistema van objekta, visinu emitera (karakteristike emitera). Da li je tu predviđeno mesto za monitoring?

Odgovor: Da, „izlazni kanal“ na 30 cm od poda je rešetka za usis vazduha. U izmenjenoj i dopunjenoj studiji u tački 3.5. preformulisan je i razjašnjen ceo segment o izlazu prečišćenog vazduha iz postrojenja.

34. Da li se zaista neutralizacija pesticida vrši kiselinom ili bazom. Ovo više liči na podešavanje izlazne pH vrednosti. Proveriti u tehničkoj dokumentaciji.

Odgovor: Kako se navodi u projektu PPOV: „Određena količina kiseline ili baze u procesu prečišćavanja potrebna je za dovođenje pH vrednosti do neutralnosti što pogoduje efektima biološke razgradnje (obrade)“. U izmenjenoj i dopunjenoj studiji u tački 3.5. opis funkcionisanja PPOV je preformulisan i pojašnjen.

35. Str. 65 - Količina depozita – opasnog ostatka tretmana koji nastaje tokom tretiranja suvim ledom i abrazivnog odvajanja kontaminata sa površine ambalaže, direktno zavisi od stepena njene zaprljanosti) količina ostataka ne zavisi od zaprljanosti već od zatečene količine kontaminanta u ambalaži.

Odgovor: Komentar je usvojen i u izmenjenoj i dopunjenoj studiji izvršena korekcija.

36. Str. 65 – Navedeno je da: Debljina čvrstog sloja kontaminata unutar ili spolja ambalaže koju je potrebno odstraniti čišćenjem suvim ledom, može da bude od nekoliko mikrona do 5 mm, tako da maksimalna količina odstranjenog kontaminata po 1 m² površine iznosi do 50 g. Da li postoje ograničenja o količini kontaminanta u ambalaži od strane Nosioca projekta prilikom prijema ambalažnog otpada? Da li se prima i ambalažni otpada sa značajnom količinom materije koja je bila u njemu. I to treba definisati u prethodnom tekstu.

Da li ovo važi i za ambalažu sa pesticidima?

Odgovor: Uslovi za prijem kontaminirane ambalaže na tretman biće definisani ugovorom, pa i činjenica vezana za maksimalni zaostali sadržaj opasnih materija na zidovima ambalaže koji je prihvatljiv za navedene tretmane, a da ne dođe do opterećenja sistema ili generisanja otpadnih hemikalija. Tačka 3.5. izmenjene i dopunjene studije dopunjena je navedenim, u delu koji se odnosi na generisanje otpada na postrojenju.

Navedeno važi i za ambalažu od pesticida, jer se u postrojenje neće primati ambalaža sa značajnom količinom materije, kao ni pesticidi sa isteklim rokom.

37. Str. 66 – Navedeno je: Zasićeni filteri sa aktivnim ugljem, kada se istroše, odnosno kada ne bude više moguća njihova regeneracija, će se skladištiti u odgovarajućim posudama do predaje ovlašćenim operaterima na dalje zbrinjavanje. Kako se prati kontrola zasićenosti?

Odgovor: Zasićenost filtera se kontroliše prema broju sati i preporuci proizvođača opreme/filtera. Pojašnjenje je uneto u izmenjenu i dopunjenu studiju.

38. Str. 82 – Dopuniti poglavlje emisijom isparljivih pesticida i aerosola i načinom njihovog sakupljanja i tretmana (opisati sistem, emiter, filter...).

Odgovor: Detaljan opis sistema opšte ventilacije za odsisavanje otpadnog vazduha iz pogona dat je u tački 3.5. izmenjene i dopunjene studije.

39. Str. 90 – Navedeno je: „Ugraditi ventilacioni sistem sa filterom sa aktivnim ugljem za odsisavanje zagađujućih materija i neprijatnih mirisa iz postrojenja za tretman opasnog ambalažnog otpada i redovno menjati filter prema uputstvu proizvođača.“

Propisati meru u vezi merenja emisije u vazduh iz emitera.

Odgovor: U poglavlju 8. pod tačkom 8.3. dodata je mera: „Predvideti merno mesto za vršenje redovnog merenja emisije zagađujućih materija u vazduh na ispustu iz ventilacionog sistema.“

Pored navedene, u poglavlju 8. su dodate i sledeće mere:

- Vršiti redovno merenje emisije zagađujućih materija u vazduh na ispustu iz ventilacionog sistema.
- Za merenje emisija u vazduh angažovati ovlašćeno pravno lice u skladu sa članom 58 Zakona o zaštiti vazduha („Službeni glasnik Republike Srbije“, broj 36/2009, 10/2013 i 26/2021);
- Po uspostavljanju redovnog rada postrojenja, angažovanjem ovlašćene laboratorije, izvršiti kontrolno/garancijsko merenje emisije otpadnih gasova;
- Nakon zamene filterskih ispuna na filtero-ventilacionom sistemu, po uputstvu proizvođača opreme, potrebno je sa istim postupati kao sa otpadom u skladu sa ishodom izveštajem akreditovane laboratorije.

40. Str. 90 – Šta je sa odvojenim krakom otpadnih ispirnih voda sa pesticidima?

Kako je on projektovan između dva objekta? Da li je otvoren sa rešetkom ili je zacevljen i ukopan?

Odgovor: Izvan objekta, između dva objekta, otpadne vode se odvoje zatvorenim podzemnim vodom. Navedeno je uneto i u izmenjenu i dopunjenu studiju.

41. Dopuniti studiju monitoringom vazduha.

Odgovor: U poglavlju 9. izmenjene i dopunjene studije dodata je tačka 9.3. Monitoring emisija u vazduh.

42. Dopuniti studiju monitoringom podzemnih voda.

Odgovor: U poglavlju 9. izmenjene i dopunjene studije dodata je tačka 9.2. Monitoring kvaliteta podzemnih voda.

43. Dopuniti studiju podacima o kvalitetu podzemne vode iz tri pijezometra, koja se nalaze u krugu kompleksa.

Odgovor: Tačka 5.3.2. „Kvalitet voda“ izmenjene i dopunjene studije u delu koji se odnosi na podzemne vode izmenjena je i sada je deo teksta koji je počinjao sa: „Najbliži pijezometar na kojem se pored nivoa podzemne vode...“ izbrisan, a umesto njega su navedeni podaci o postojećim pijezometrima na predmetnoj lokaciji, sa komentarom o kvalitetu podzemnih voda iz istih, na osnovu dostupnih izveštaja akreditovane laboratorije, a izveštaji su priloženi uz izmenjenu studiju.

44. Dostaviti uz dopunu Uslove Zavoda za zaštitu prirode Srbije.

Činjenica je da se, prema Planu generalne regulacije 7 „Moravska“ („Sl. glasnik grada Leskovca“, br. 13/13), predmetna lokacija nalazi u industrijskoj zoni- tzv. Radnoj zoni 3, kao i to da se industrijska zona u predmetnom području nalazi već dugi niz godina, kao i da predmetni objekat koji je predmet prenamene ima upotrebnu dozvolu. U postupku izdavanja lokacijskih uslova za dogradnju, rekonstrukciju i prenamenu predmetnog objekta u okviru objedinjene procedure institucija nadležna za izdavanje istih nije zatražila uslove Zavoda za zaštitu prirode Srbije.

Uprkos tome, nosilac projekta se, s obzirom na zahtev tehničke komisije, obratio nadležnoj instituciji zahtevom za izdavanje uslova i isti je podnet 22. novembra 2021. godine Zavodu za zaštitu prirode Srbije. Obzirom da u roku od 30 dana koji je dat za dopunu studije uslovi nisu dobijeni u prilogu izmenjene i dopunjene studije priložen je dopis kao dokaz da je podnet zahtev za izdavanje uslova Zavoda za zaštitu prirode Srbije.

45. Dostaviti uz dopunu Vodne uslove izdate od strane nadležnog organa.

U izmenjenoj i dopunjenoj studiji nalazi se mišljenje Republičke direkcije za vode Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, br. 325-05-01016/2021-07 od 08.12.2021. god. u kome se, između ostalog, navodi da se po zahtevu nosioca projekta ne mogu izdati vodni uslovi, s obzirom na to da „za predmetne objekte i radove vodni uslovi mogu se izdati isključivo u postupku objedinjene procedure, koju sprovodi nadležni organ...“, i „u postupku pribavljanja Lokacijskih uslova nadležni organ nije dostavio kroz CEOP zahtev za izdavanje vodnih uslova Ministarstvu- Republičkoj direkciji za vode, već je Lokacijske uslove i Građevinsku dozvolu izdao na osnovu planskog dokumenta i uslova drugih imaoca javnih ovlašćenja“.

U mišljenju Republičke direkcije za vode zaključeno je: „Lokacijski uslovi i predmetna tehnička dokumentacija nije u suprotnosti sa tehničkom i drugom dokumentacijom na osnovu koje je izdata Vodna dozvola privrednom društvu „JUGO-HEM“ d.o.o. iz Leskovca...“, kao i to „da se u potpunosti mogu koristiti i primeniti uslovi iz navedene vodne dozvole“.

Inače, u prilog navedenom ide i činjenica da je, dana 30.11.2021. godine, preduzeću JUGO-HEM d.o.o. grad Leskovac uputio obaveštenje u kome se, između ostalog, konstatuje: „Praćenjem rada Vašeg postrojenja za prečišćavanje tehnoloških voda, i sistematskim praćenjem kvaliteta otpadnih voda vaše fabrike, vidimo da ona u potpunosti odgovara Pravilniku o sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadne vode u javnu kanalizaciju („Sl. glasnik grada Leskovca“, br. 29/17)“.

46. Dostaviti uz dopunu Uslove JKP Vodovod Leskovac, broj u sistemu Rop-MSGI-4187-LOC-3-HPAP-4/2019 od 12.08.2019. godine.

Prilikom predaje predmetne studije, pod rednim brojem 17. predati su Uslovi za projektovanje i priključenje na komunalnu infrastrukturu, br. 68/2019, 09.08.2019. god, JKP „Vodovod“, dobijeni u okviru objedinjene procedure za ishodovanje Lokacijskih uslova br. 350-02-00348/2019-14 od 23.09.2019. godine, Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture.

Ne postoje drugi uslovi JKP „Vodovod“ Leskovac izdati u okviru navedene objedinjene procedure osim onih koji su već priloženi, do neslaganja u datumu je došlo zbog činjenice da je obrađivač elektronski potpisao dokument 09.08.2019., a v.d. direktora 12.08.2019. god.

I Mišljenje JKP „Vodovod“ broj 4964/1 od 04.08.2021. godine

- Zbog potencijalnog rizika i očuvanja kvaliteta podzemnih voda, predvideti redovan (minimum šestomesečni) monitoring podzemnih voda iz pijeometarskih bušotina u krugu „Jugo-Hem“

Odgovor: U poglavlju 9. izmenjene i dopunjene studije u dodatoj tački 9.2. Monitoring kvaliteta podzemnih voda, predviđen je redovan monitoring podzemnih voda dva puta godišnje.

- Komentarisati potencijalni rizik po „Akva park“ u skladu sa datom primedbom

Odgovor: Negativnog uticaja na obližnji novoizgrađeni akva-park usled redovnog rada predmetnog postrojenja neće biti, osim u slučaju udesnih situacija u smislu: zastoja rada centralnog filtro-ventilacionog sistema objekta u kome se vrši tretman, požara, udesa sa prosipanjem opasnih materija i udesa sa procurivanjem otpadnih voda. Verovatnoća pojave navedenih udesnih situacija je veoma mala, imajući u vidu sve predviđene preventivne mere zaštite životne sredine i zdravlja ljudi.

- Definirati studijom temperaturu prečišćene otpadne vode, pre upuštanja u gradsku kanalizaciju

Odgovor: U poglavlju 8. izmenjene i dopunjene studije dodata je mera: „Temperatura otpadnih voda koje se ispuštaju u gradsku kanalizacionu mrežu mora biti u skladu sa Pravilnikom o

sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u javnu kanalizaciju („Sl. glasnik grada Leskovca“, br. 29/17), odnosno, ne sme preći 40 °C.“

II Mišljenje Slobodana Tasića

- Primedba 1. Poglavlje Hidrogeološke karakteristike dopuniti u skladu sa datom primedbom

Odgovor: Tačka 2.2. studije, u pasusu „Hidrogeološke karakteristike“, na strani 41, dopunjena je u skladu sa primedbom.

- Primedba 2. Komentarisati izlazne parametre prečišćene otpadne vode u skladu sa „Pravilnikom o sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u javnu kanalizaciju“ JKP Vodovoda Leskovac, (Službeni glasnik grada Leskovca br. 29 od 29.12.2017.godine)

Odgovor: Ispuštanje otpadnih voda u kanalizacioni sistem biće diskontinualan i kontrolisan. Prolaskom kroz interni kanalizacioni sistem i postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda do njihovog eventualnog ispuštanja u kanalizaciju, ukoliko se ne koriste ponovo u procesu, imajući u vidu vremenski period neophodan za ceo navedeni postupak odvođenja i prečišćavanja, kao i skladištenja u sabirnom bazenu, otpadne vode će biti dovoljno ohlađene, ispod temperature od 40 °C koja je propisana pravilnikom.

- Poglavlje o Kvalitetu voda deo Površinske vode i Podzemne vode, dopuniti u skladu sa datom primedbom

Odgovor: Poglavlje 5. izmenjene i dopunjene studije izmenjeno je i dopunjeno u skladu sa primedbom.

➤ **ODGOVORI NA PRIMEDBE JKP „VODODOVOD“ LESKOVAC, br. 4694/1 od 04.08.2021. NA SADRŽAJ STUDIJE:**

- **Zbog potencijalnog rizika i očuvanja kvaliteta podzemnih voda, predvideti redovan (minimum šestomesečni) monitoring podzemnih voda iz pijezometarskih bušotina u krugu „Jugo-Hem“**

Odgovor: U poglavlju 9. izmenjene i dopunjene studije u dodatoj tački 9.2. Monitoring kvaliteta podzemnih voda, predviđen je redovan monitoring podzemnih voda dva puta godišnje.

- **Komentarisati potencijalni rizik po „Akva park“ u skladu sa datom primedbom**

Odgovor: Negativni uticaj na obližnji novoizgrađeni akva-park usled rada predmetnog postrojenja je moguć u slučaju udesnih situacija u smislu: zastoja rada centralnog filtro-ventilacionog sistema objekta u kome se vrši tretman, požara i eksplozije, udesa sa prosipanjem opasnih materija i udesa sa procurivanjem otpadnih voda. Verovatnoća pojave navedenih udesnih situacija je veoma mala, imajući u vidu sve predviđene preventivne mere zaštite životne sredine i zdravlja ljudi.

- **Definisati studijom temperaturu prečišćene otpadne vode, pre upuštanja u gradsku kanalizaciju**

Odgovor: U poglavlju 8. izmenjene i dopunjene studije dodata je mera: „Temperatura otpadnih voda koje se ispuštaju u gradsku kanalizacionu mrežu mora biti u skladu sa Pravilnikom o sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u javnu kanalizaciju („Sl. glasnik grada Leskovca“, br. 29/17).“

➤ **ODGOVORI NA PRIMEDBE SLOBODANA TASIĆA, DIPL. INŽ.
HIDROGEOL.- ODELJENJE ZA ŽŽS GRADA LESKOVCA, NA SADRŽAJ
STUDIJE:**

1. Studija: Poglavlje hidrogeološke karakteristike

Zbijeni tip izdani

U najvećoj meri razvijen je u okviru aluvijalnih (al) i terasnih sedimenata Južne Morave i Vlasine. Pretežno su šljunkovito-peskovitog sastava. Debljina se kreće u granicama od 5 do 27 m, a u pojedinim delovima leže direktno na šljunkovito-peskovitoj seriji mio-pliocena, tako da formiraju jedinstvenu vodonosnu sredinu debljine i preko 50 m. Aluvijalne sedimente odlikuje značajna vodonosnost. Izdašnost bunara iznosi do 10-tak L/s.

Odgovor: Debljina aluvijalnih sedimenata se kreće od 16 do 27m dubine a najveću debljinu ima u centralnom delu grada - upravo u gradskom jezgru.

Izdašnost bunara u aluvijalnim sedimentima do 27m dubine se kreće i do 30 l/s.

Primer kod glavne železničke stanice kod podvožnjaka gde su urađena dva bunara do 30 m dubine iz kojih se konstantno crpe voda radi obaranja visokog nivoa podzemnih voda.

Odgovor obrađivača studije: Tekst iz komentara je dodat na 41 str. izmenjene i dopunjene studije.

**2. Studija: 3.2.2.1. Tehnološki proces dekontaminacije opasnog ambalažnog otpada
vrelom vodom**

Pranje plastične i metalne ambalaže vrši se mašinom za pranje koja podrazumeva upotrebu vode zagrejjane na temperaturu od 80 °C, bez upotrebe deterdženata, uz intenzivno mešanje.

Pitanje: Koja je izlazna temperatura vode posle dekontaminacije i tretmana u postojećem postrojenju za prečišćavanje otpadnih voda? Sa kojom temperaturom vode će se upuštati u kanalizaciju shodno "Pravilniku o sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda u javnu kanalizaciju" JKP Vodovoda Leskovac. („Sl. glasnik grada Leskovca“, br. 29, od 29.12.2017.godine).

Odgovor obrađivača studije: Ispuštanje otpadnih voda u kanalizacioni sistem biće diskontinualan i kontrolisan. Prolaskom kroz interni kanalizacioni sistem i postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda do njihovog eventualnog ispuštanja u kanalizaciju, ukoliko se ne koriste ponovo u procesu, imajući u vidu vremenski period neophodan za ceo navedeni postupak odvođenja i prečišćavanja, skladištenja u sabirnom bazenu, otpadne vode će biti dovoljno ohlađene, ispod propisane temperature od 40 °C.

Napomena: u predmetnom postupku procene uticaja projekta na životnu sredinu, na zahtev nezavisnih članova tehničke komisije za ocenu predmetne studije da se dostave i vodni uslovi, dobijeno je Mišljenje nadležne Republičke direkcije za vode Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, br. 325-05-01016/2021-07 od 08.12.2021. god. U Mišljenju se navodi da se vodni uslovi ne mogu izdati van postupka objedinjene procedure i da, pri tom, u postupku ishodovanja lokacijskih uslova za predmetno postrojenje njihovom odeljenju nije stigao takav zahtev, već se nadležni organ u postupku pribavljanja lokacijskih uslova i građevinske dozvole rukovodio planskim dokumentom i uslovima drugih imaoća javnih ovlašćenja. U Mišljenju je zaključeno da lokacijski uslovi i predmetna tehnička dokumentacija nisu u suprotnosti sa tehničkom i drugom dokumentacijom na osnovu koje je izdata Vodna dozvola privrednom društvu „JUGO-HEM“ d.o.o. iz Leskovca, te da se u potpunosti mogu koristiti i primeniti uslovi

iz navedene vodne dozvole (koja, između ostalog propisuje i uslove upravljanja predmetnim PPOV). Navedeno mišljenje i priloženo uz izmenjenu i dopunjenu studiju.

Takođe, bitno je navesti i da je preduzeću JUGO-HEM d.o.o. grad Leskovac novembra 2021. god. od strane gradonačelnika grada Leskovca dostavljen dopis u kome se objavljuje početak rada gradskog PPOV, a između ostalog, konstatuje i da kvalitet prečišćenih otpadnih voda iz postrojenja JUGO-HEM d.o.o. u potpunosti odgovara Pravilniku o sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadne vode u javnu kanalizaciju („Sl. glasnik grada Leskovca“, br. 29/17).

3. Studija: 5.3.2. Kvalitet voda

Površinske vode

Najbliži površinski tok na kome se prati kvalitet voda predstavlja reka Vlasina, na oko 6 km istočno od predmetne lokacije.

Primedba: Netačan podatak. Prema podacima RHMZ stanica površinskih voda nalazi se u Vlasotincu. Reka Veternica je bliža lokaciji Chempra nego Vlasina. Lokacija stanice površinskih voda reke Veternice je u samom gradu na gradskom mostu.

Radi ocene stanja kvaliteta površinskih voda vodotokova – reka na teritoriji grada Leskovca i njihovog uticaja na podzemne vode, rezervnog izvorišta za vodosnabdevanje, a u cilju zaštite zdravlja stanovništva, kao i sagledavanja efekata preduzetih mera za smanjenje stepena zagađenosti voda i uticaja zagađivača na njihov kvalitet, na osnovu čega se procenjuje uticaj i rizik korišćenja voda na zdravlje stanovništva, Gradska Uprava grada Leskovca- Odeljenje za zaštitu životne sredine je uradilo Program Monitoringa praćenja kvaliteta voda površinskih vodotokova na teritoriji grada Leskovca i od 2017. godine krenula u realizaciju istog, s obzirom da RHMZ prati kvalitet samo na 2 merna mesta.

Ovim Monitoringom definisana su **merna mesta (ukupno 12)** i parametri kontrole kvaliteta površinskih voda vodotokova na teritoriji grada Leskovca, Veternice (6), Vučjanke kao pritoke reke Veternice (1), Južne Morave (2), Jablanice (1) i kupališta- Vučjanka (1) i Kozaračka reka (1).

Odgovor obrađivača studije: Studija je izmenjena i dopunjena u skladu sa komentaram.

4. Studija: Podzemne vode

Prema Hidrološkom godišnjaku Republičkog Hidrometeorološkog zavoda za 2019. godinu koji se tiče podzemnih voda najbliži pijezometar predmetnoj lokaciji je Leskovac (L-2). Prema pomenutom godišnjaku tokom 2019. godine nivo podzemne vode se unutar pijezometra kretao od 306 cm do 365 cm.

Odgovor:

Prema podacima RHMZ-a izveštajne stanice za praćenje nivoa podzemnih voda su:

Stanica	Šifra	Položaj stanice	Datum osnivanja	Rang	Dubina (m)
Gornja Jajina	4NP379	pojedinačna	01.07.1951.	II	5.75
Brza	4NP386	pojedinačna	01.07.1951.	II	14.8
Todorovce	4NP388	pojedinačna	01.07.1951.	II	4.75
Gorina	4NP390	pojedinačna	01.07.1951.	II	8.75
Leskovac-KPD	4NP524	pojedinačna	01.04.1987.	II	11.25
Leskovac-KPD	4NP525	pojedinačna	01.04.1987.	II	10.49
Leskovac-KPD-Rudare					

Netačan podatak, najbliži pejezometri se nalaze u krugu preduzeća Jugohem.

Pre početka proizvodnje u "Jugohemu" u krugu preduzeća su urađene 3 pijezometarske bušotine za kontrolu zagađenja podzemnih voda i to :

Pijezometar P-1 do dubine od 32m

Pijezometar P-2 do 15m dubine

Pijezometar P-3 do 15 m dubine.

Lokacije pijezometara su poznate.

Preduzeće RUL je svojevremeno imalo galvanizaciju a otpadna voda se bez ikakve obrade upuštala u gradsku kanalizaciju. Iz tih razloga su i urađeni pijezometri u Jugohemu radi utvrđivanja '0' stanja kvaliteta podzemnih voda pre početka proizvodnje Jugohema. Kontrolu kvaliteta podzemne vode iz pijezometara vršio je Zavod za zdravstvenu zaštitu – odeljenje voda.

Odgovor obrađivača studije: U poglavlju 5. izmenjene i dopunjene studije uneti su podaci iz izveštaja o kvalitetu podzemnih voda, uzorkovanih oktobra 2021. godine iz tri pijezometra locirana u krugu kompleksa JUGO-HEM.

Informacija: Vodosnabdevanje grada Leskovca

Izgradnjom vodosistema "Barje" Leskovac dobija značajnu količinu vode za piće što predstavlja dugoročno rešenje.

Proizvodnja vode za piće iz akumulacije, zbog otvorenog vodozahvata, nosi sa sobom visok rizik od slučajnog ili namernog biološkog, hemijskog, radiološkog i dr. zagađenja.

Sadašnja izvorišta ostaju kao "rezervna izvorišta" u funkciji snabdevanja vodom za piće.

Bunari koji će služiti kao rezervno izvorište su: na južnom, starom, izvorištu ukupnog kapaciteta oko 60 l/s); na severnom, novom, izvorištu ukupnog kapaciteta oko 150 l/s). Na ovaj način obezbeđuju se rezervna izvorišta, kapaciteta oko 250 l/s, što bi trebalo da zadovolji osnovne potrebe stanovništva i privrede do otklanjanja eventualne akcidentne situacije.

Od ukupno 25 bunara, rezervno izvorište čine 15 bunara sa kvalitetnom vodom. Bušenim

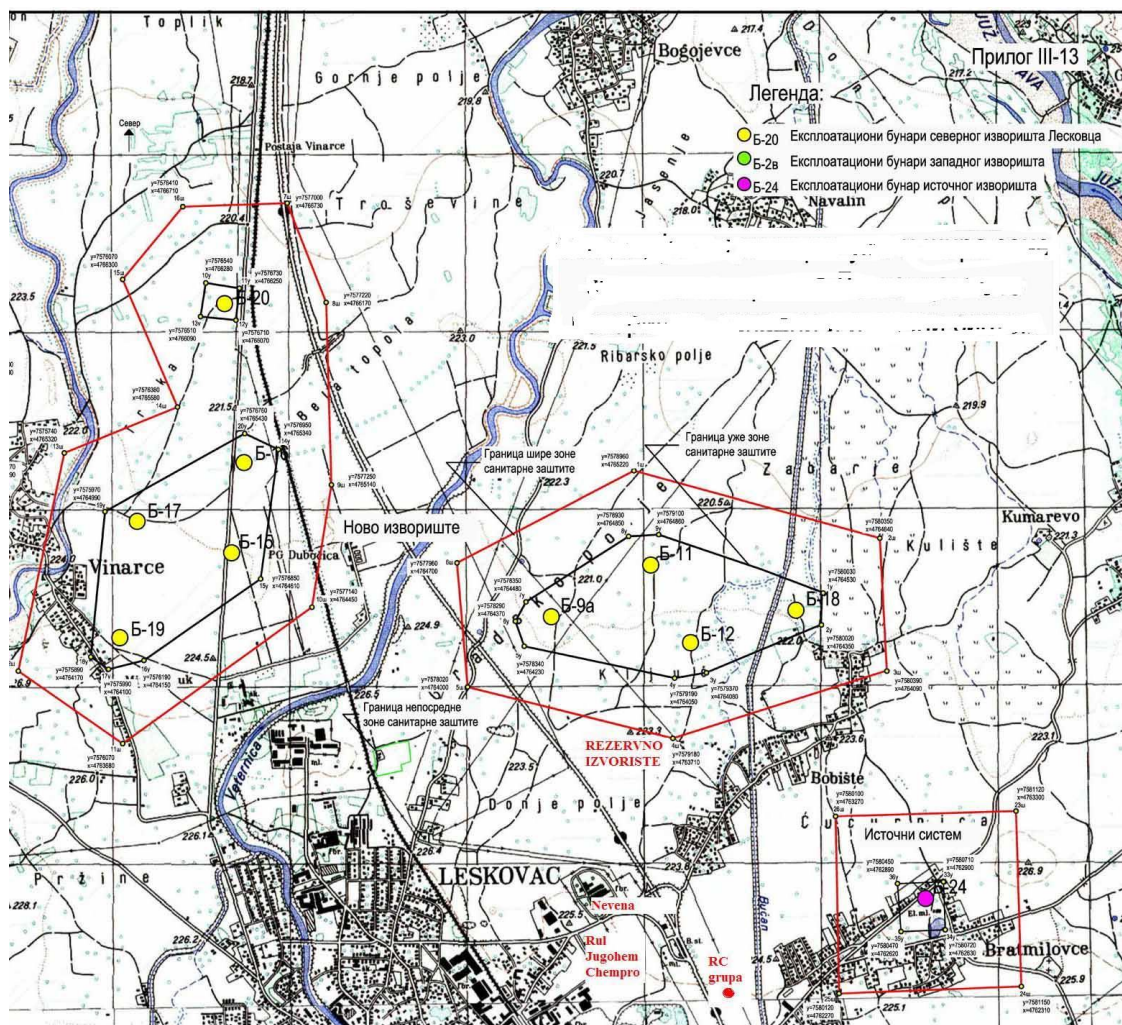
bunarima se zahvata podzemna voda iz "neogenih" peskovito-šljunkovitih sedimenata sa dubine od 30 do 100m. Aluvijalni sedimenti – peskoviti i šljunkoviti sedimenti se ne zahvataju i koriste za vodosnabdevanje.

Glavno vid prihranjivanja dubljih vodonosnih slojeva vrši se infiltracijom podzemne vode iz aluvijalne vodonosne sredine u nedogene dublje vodonosne slojeve.

Individualni bunari za potrebe industrije

U neposrednoj okolini Jugohema-Chempro istočno, nalazi se bunar za potrebe kompanije Bimteks, a takođe severno u bivšoj hemijskoj industriji "Nevena" je urađen bunar do 101m dubine za potrebe hemijske industrije Nevena. Zapadno od lokacije Jugohema nalaze se grupa od 3 istražne bušotine 2 pijezometra i jedan takođe dubok bunar tzv. Rc grupa izrađena u fazi osnovnih hidrogeoloških istraživanja Leskovačke kotline za potrebe vodosnabdevanja Leskovca 1972 godine.

Odgovor obrađivača studije: Uneto u tačku „2.8.2. Vodovod i kanalizacija“ izmenjene i dopunjene studije.

Topografska karta sa lokacijama vodnih objekata

Napominjem da se severno od Jugohema nizvodno na oko 1,5 km nalazi „rezervno izвориšte“ grupa bunara iz kojih su se do uključenja akumulacije "Barje" građani Leskovca i okoline snabdevali vodom.

Dok se grad Leskovac snabdevao vodom iz dubokih bunara, koji su non-stop bili u eksploataciji, stvorena je depresija gde se dinamički nivo podzemne vode nalazio na dubini i do 20 m. Radijusi uticaja između bunara kretali su se od 500-1000m, čak i više od 1000m.

Prestankom rada bunara zbog prelaska na vodosnabdevanje iz površinske akumulacije " Barje", bunari su isključeni i koristeće se kao rezervno izвориšte.

Statički nivo podzemne vode se vratio i nalazi se na dubini od 2,5 do 3,5 m dubine.

U vreme visokog vodostaja reke Veternice i Južne Morave a naročito posle velikih padavina izmeren je statički nivo podzemne vode na pomenutoj grupi RC na piježometrima na 1,1 m dubine.

Treba napomenuti da je u neposrednoj blizini Jugohema na lokaciji poznatog motela Atina u Leskovcu, urađen Akva park koji je počeo sa radom pre 10 dana.

Odgovor obrađivača studije: Uneto u tačku „2.1.2. Mikrolokacija objekta“ izmenjene i dopunjene studije.

➤ **ODGOVORI NA PRIMEDBE ODELJENJA ZA ZAŠTITU ŽIVOTNE SREDINE, GU LESKOVAC, br. 187/21-09, 02.08.2021. NA SADRŽAJ STUDIJE:**

1. Prepis Lista nepokretnosti 136 KO Leskovac sa kopijom plana od 29.01.2019. godine (Studija maj 2021 – ne starije od 6 meseci).

Odgovor: U izmenjenoj i dopunjenoj studiji će biti dostavljen list nepokretnosti ne stariji od šest meseci.

2. Lokacijski uslovi br. 350-02-00348/2019-14 od 23.09.2019. godine izdati za dogradnju, rekonstrukciju i prenamenu dela Objekta br. 2 Postrojenja za tretman opasnog ambalažnog otpada u kompleksu za zaštitu bilja „Jugo-Hem“ na k.p. br. 2104 KO Leskovac, su u suprotnosti i sa PGR-om 7 („Sl. glasnik grada Leskovca“ br. 13/13), i sa izdatom Informacijom o lokaciji br. 350-328/18-02 od 18.09.2018. koja sadrži podatke o mogućnosti izgradnje poslovnog objekta na k.p. br. 2104 KO Leskovac, čije su namene date u tački 3.1.3. (mala privreda, trgovina, stovarište i sl; drvna, tekstilna, elektroindustrija se može reaktivirati i uvođenje novih proizvodnih programa koji ne remete ekološke uslove okruženja), ne dozvoljavajući izgradnju postrojenja za tretman opasnog ambalažnog otpada.

Odgovor: Imajući u vidu da se pitanje odnosi na oblast koju uređuje Zakon o planiranju i izgradnji („Sl. glasnik RS“, br. 72/09, 81/09- ispr., 64/10- US, 24/11, 121/12, 42/13- US, 50/13- US, 98/13- US, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19- dr.zakon i 9/20), za koji je nadležno Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture, kao i to da je procedura procene uticaja projekta na životnu sredinu uređena Zakonom o zaštiti životne sredine („Sl. glasnik RS“, br. 135/04, 36/09- dr. zakon, 72/09- dr. zakon, 43/11- US, 14/16, 76/18, 95/18- dr.zakon) i Zakonom o proceni uticaja na životnu sredinu („Sl. glasnik RS“, br.135/04 i 36/09) u nadležnosti Ministarstva zaštite životne sredine, na ovo pitanje nosilac projekta i obrađivač studije nemaju prava da odgovaraju, odnosno, ovo je pitanje za Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture.

3. Upotrebna dozvola od 09.07.2007. je izdata za „Jugo-Hem“ za proizvodno-poslovni objekat sa mini pogonom za formulaciju tečnih pesticida i postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda, koje je projektovano samo za njihovu količinu i sastav tehnoloških otpadnih voda, dok je za dogradnju, rekonstrukciju i prenamenu dela Objekta br. 2 Postrojenja za tretman opasnog ambalažnog otpada u kompleksu za zaštitu bilja „Jugo-Hem“ na k.p. br. 2104 KO Leskovac potrebna nova Upotrebna dozvola, jer se postavlja pitanje efikasnosti postojećeg postrojenja za prečišćavanje dodatne količine tehnoloških otpadnih voda i drugačijeg sastava. U obrazloženju iz Vodne dozvole br. 325-04-00057/2020-07 od 28.01.2020. god. navodi se da će se na postrojenju vršiti prečišćavanje tehnoloških otpadnih voda iz: procesa pranja proizvodne linije, slivnika pretakališta autocisterne, slivnika tankvane, laboratorije, procesa pranja prostorija i opreme i slivnika sistema za akcidentnu dekontaminaciju, projektovanog za kapacitet 5m³/h tehnoloških otpadnih voda koje će sadržati ksilol i cikloheksanon, koji se koriste kao rastvarači u procesu formulacije tečnih pesticida preduzeća „Jugohem“ Leskovac, a po rečima predstavnika „CHEMPRO“ Luke Matica, koji je učestvovao u javnoj raspravi o Studiji, vršiće se ispiranje opasne otpadne ambalaže od pesticida koja uglavnom neće sadržati ksilol i cikloheksanon, već druge aktivne supstance.

U tački 3. Vodne dozvole izdato od strane Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, navodi se da pravo stečeno na osnovu ove vodne dozvole ne može se preneti na drugo lice bez saglasnosti organa koje je izdalo vodnu dozvolu, jer je vodna dozvola izdata preduzeću „Jugohem“ d.o.o. Leskovac, a ne preduzeću „CHEMPRO“ D.O.O. Beograd, nosiocu projekta „Studija o proceni uticaja na životnu sredinu projekta: Postrojenje za tretman opasnog ambalažnog otpada na KP br. 2104 KO Leskovac, grad

Leskovac“. Treba nabaviti saglasnost za novu tehnološku liniju, što je ovde slučaj. U tački 5.10 Vodne dozvole se navodi da se u slučaju izmenjene prirode i kvaliteta ispuštenih voda, kao i promene vrste prijemnika, pribavi nova vodna dozvola. U tački 5.11 Vodne dozvole se navodi da se za sve eventualne dogradnje i rekonstrukcije postojećeg objekta, pribave adekvatna vodna akta u skladu sa zakonom o vodama u posebnom postupku, što je ovde slučaj.

Odgovor: Postojeće postrojenje za prečišćavanje tehnoloških otpadnih voda (PPOV) iz Pogona za formulaciju tečnih pesticida „Jugo-Hem“ je projektovano tako da prihvati tehnološke otpadne vode iz Pogona za formulaciju tečnih pesticida koje čine vode iz: procesa pranja proizvodne linije, slivnika pretakališta autocisterne, slivnika tankvane, laboratorije, procesa pranja prostorija i opreme i slivnika sistema za akcidentnu dekontaminaciju. Postrojenje je projektovano na kapacitet od 5 m³/h, pri čemu se otpadna voda nakon prečišćavanja koristi za potrebe pogona u recirkulacionom sistemu. Projektovani kapacitet PPOV od 5 m³/h je daleko iznad zahtevanog (u okviru kompleksa „Jugo-Hem“ nedeljni bilans utroška vode za pranje podova je 5 m³, za pranje reaktora 50 m³ na godišnjem nivou, iz laboratorije za fizičko-hemijska ispitivanja 5 m³/god. i iz higijensko-sanitarnog čvora oko 15 m³), čime je omogućeno i prihvatanje voda u slučaju akcidentnog zagađenja na platoima ili u skladištu rastvarača. Imajući to u vidu, kao i očekivane količine otpadnih voda od pranja ambalaže od pesticida iz budućeg postrojenja „Chempro“, od najviše 2,4 m³/dan, kapacitet predmetnog PPOV je dovoljan za prihvatanje nove količine otpadnih voda zagađenih pesticidima. Takođe, upravo zato što je vrsta otpadnih voda iz predmetnog postrojenja „Chempro“, iste prirode kao i vrsta otpadnih voda poreklom iz proizvodnje pesticida, odlučeno je da se koristi postojeće PPOV, koje ima odgovarajući kapacitet za prihvatanje i prečišćavanje svih navedenih otpadnih voda, potencijalno zagađenih pesticidima.

Kada je reč o Vodnoj dozvoli br. 325-04-00057/2020-07 izdatoj od strane Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS, 28.01.2020. god., u narednom periodu biće pokrenut postupak izmene iste.

Takođe, po zahtevu nezavisnih članova tehničke komisije za ocenu predmetne studije, kao odgovor na komentar da treba pribaviti vodne uslove, u izmenjenoj i dopunjenoj studiji je priloženo mišljenje Republičke direkcije za vode Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, br. 325-05-01016/2021-07 od 08.12.2021. god. u kome se, između ostalog, navodi da se po zahtevu nosioca projekta ne mogu izdati vodni uslovi, s obzirom na to da „za predmetne objekte i radove vodni uslovi mogu se izdati isključivo u postupku objedinjene procedure, koju sprovodi nadležni organ...“, i „u postupku pribavljanja Lokacijskih uslova nadležni organ nije dostavio kroz CEOP zahtev za izdavanje vodnih uslova Republičkoj direkciji za vode, već je Lokacijske uslove i Građevinsku dozvolu izdao na osnovu planskog dokumenta i uslova drugih imaoca javnih ovlašćenja.“

Zaključak Mišljenja Republičke direkcije za vode je da „Lokacijski uslovi i predmetna tehnička dokumentacija nije u suprotnosti sa tehničkom i drugom dokumentacijom na osnovu koje je izdata Vodna dozvola privrednom društvu „JUGO-HEM“ d.o.o. iz Leskovca“, kao i to „da se u potpunosti mogu koristiti i primeniti uslovi iz navedene vodne dozvole“. Pored navedenog, treba napomenuti i da je preduzeću JUGO-HEM d.o.o. grad Leskovac novembra 2021. god. od strane gradonačelnika grada Leskovca dostavljen dopis u kome se objavljuje početak rada gradskog PPOV, a između ostalog, konstatuje i da kvalitet prečišćenih otpadnih voda iz postrojenja JUGO-HEM d.o.o. u potpunosti odgovara Pravilniku o sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadne vode u javnu kanalizaciju („Sl. glasnik grada Leskovca“, br. 29/17).

4. U čl. 2 osnovnog Ugovora o zakupu od 01.12.2018. god. zakupac može da koristi objekte kao poslovni prostor za obavljanje svoje registrovane delatnosti (Izvod iz APR – 4675 trgovina na veliko hemijskim proizvodima). U članu 5. zakupac može da izvrši rekonstrukciju koje su potrebne za obavljanje svoje delatnosti, uz saglasnost zakupodavca

u pisanoj formi. U aneksu 1 Ugovora, u članu 2. se nalaže „Jugo-Hem“-u da obezbedi prenamenu objekta u tretman opasnog ambalažnog otpada, pa s tim u vezi i nosilac projekta „Studija o proceni uticaja na životnu sredinu projekta: Postrojenje za tretman opasnog ambalažnog otpada na KP br. 2104 KO Leskovac, grad Leskovac“, koja se radi radi izdavanja Građevinske dozvole za izvođenje radova na rekonstrukciji i prenameni dela objekta br. 2 u postrojenje za tretman opasnog ambalažnog otpada, treba da bude „Jugo-Hem“, a ne „CHEMPRO“ D.O.O. Beograd;

Odgovor: Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture je izdalo građevinsku dozvolu zakupodavcu „Jugo-Hem“ d.o.o. i, uz priložen ugovor o zakupu, prihvatilo studiju koja je rađena za nosioca projekta „Chempro“ d.o.o. Beograd, s obzirom na to da će oni i obavljati delatnost tretmana otpada. Član 2. aneksa 1 Ugovora o zakupu obavezuje zakupodavca „Jugo-Hem“ d.o.o. kao vlasnika objekta, da bude nosilac projekta u postupku prenamene prostora, prema Zakonu o planiranju i izgradnji izgradnji („Sl. glasnik RS“, br. 72/09, 81/09- ispr., 64/10- US, 24/11, 121/12, 42/13- US, 50/13- US, 98/13- US, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19- dr.zakon i 9/20), a nosilac projekta u proceduri procene uticaja projekta na životnu sredinu po Zakonu o proceni uticaja na životnu sredinu („Sl. glasnik RS“, br.135/04 i 36/09) je zakupac „Chempro“ d.o.o. s obzirom na to da se zbog njegove planirane delatnosti tretmana opasnog otpada i vrši predmetna prenamena prostora. „Chempro“ d.o.o. će promeniti delatnost u Agenciji za privredne registre nakon izvršene prenamene objekta u postrojenje za upravljanje otpadom.

5. Građevinska dozvola za izvođenje radova na rekonstrukciji i prenameni dela objekta br. 2 u postrojenje za tretman opasnog ambalažnog otpada je izdata 05.05.2021. i u tački 5. navodi se da je sastavni deo ovog rešenja Projekat tehnologije i Studija o proceni uticaja na životnu sredinu izrađena septembra 2019. godine, za koju nije dostavljena saglasnost;

Odgovor: Da, tako je, u toku je postupak ishodovanja saglasnosti upravo na pomenutu studiju, koja je u međuvremenu, od septembra 2019. godine, ažurirana u pogledu korišćenja dostupne dokumentacije, te su za opis tehničkih detalja o opisu postrojenja u studiji preuzeti podaci iz Projekta za građevinsku dozvolu (Proces Projekt Inženjering d.o.o. Beograd, oktobar 2020). Da bi se ishodovalo Rešenje o prijavi radova kod nadležnog ministarstva građevine potrebno je dostaviti saglasnost na predmetnu studiju. Odgovore za ostale detalje u vezi sa ovim pitanjem ne može dati ni nosilac projekta ni obrađivač studije, već Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture.

6. U tački 4. Rešenja o potrebi odlučivanja procene uticaja na životnu sredinu i određivanju obima i sadržaja studije o proceni uticaja na životnu sredinu za projekat Postrojenje za tretman opasnog ambalažnog otpada na KP br. 2104 KO Leskovac, grad Leskovac, izdato pod br. 353-02-02813/2018-03 od 01.04.2019. godine, uz Studiju je trebalo priložiti dokaz da je izvršena prenamena prostora, odnosno prema članu 8. Zakona o proceni uticaja na životnu sredinu („Sl. glasnik RS“ br. 135/04 i 36/09) Prijavu o promeni namene objekta, što nije urađeno.

- a. U tački 5. Istog rešenja, nosilac projekta je bio dužan da u roku od godinu dana od dana konačnosti ovog Rešenja, podnese zahtev za davanje Saglasnosti na Studiju o proceni uticaja projekta na životnu sredinu, a u ovom slučaju rok je istekao.

Odgovor: Dokaz da je izvršena prenamena prostora je nemoguće priložiti, s obzirom na to da bi prenameni predmetnog objekta trebalo da prethodi izvođenje radova na prenameni (i rekonstrukciji i dogradnji), za koje je neophodna prijava radova, koja je nemoguća bez saglasnosti na predmetnu studiju.

Inače, Zakon o planiranju i izgradnji izgradnji („Sl. glasnik RS“, br. 72/09, 81/09- ispr., 64/10- US, 24/11, 121/12, 42/13- US, 50/13- US, 98/13- US, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19- dr.zakon i 9/20) ne poznaje termin „prijava o promeni namene objekta“ naveden u članu 8.

Zakona o proceni uticaja na životnu sredinu („Sl. glasnik RS“, br.135/04 i 36/09), tako da su Zakon o proceni uticaja na životnu sredinu i Zakon o planiranju i izgradnji u ovom smislu u kontradikciji. Međutim, za predmetno postrojenje su izdati Lokacijski uslovi za dogradnju, rekonstrukciju i prenamenu, te s tim u vezi je urađena projektna dokumentacija, i izdata građevinska dozvola, jer se ne radi samo o prenameni. Iz tog razloga studija nije predata u roku od godinu dana, već je dobijen produžetak roka.

7. Na osnovu Obaveštenja o podnetom zahtevu za odlučivanje o potrebi izrade Studije o proceni uticaja na životnu sredinu br. 353-02-02813/2018-03 od 08.03.2019. godine, Ministarstva zaštite životne sredine RS i Zahteva za mišljenje br. 71/19-09 od 20.03.2019. godine Odeljenja za zaštitu životne sredine Gradske uprave grada Leskovca, dobijeno je Obaveštenje br. 63/19-02 od 21.03.2019. godine (primljeno 03.04.2019. godine) Odeljenje za urbanizam Gradske uprave grada Leskovca da oni nisu izdali Informaciju o lokaciji i Lokacijske uslove za izgradnju projekta za Postrojenje za tretman opasnog ambalažnog otpada na KP br. 2104 KO Leskovac u skladu sa Prostornim planom grada Leskovca i planovima nižeg reda (u prilogu ovog mišljenja);

Odgovor: Izdavanje Lokacijskih uslova za izgradnju projekta za Postrojenje za tretman opasnog ambalažnog otpada nije u nadležnosti lokalnih samouprava, konkretno u ovom slučaju, Gradske uprave grada Leskovca, već je, u skladu sa čl. 133 Zakona o planiranju i izgradnji („Sl. glasnik RS“, br. 72/09, 81/09- ispr., 64/10- US, 24/11, 121/12, 42/13- US, 50/13- US, 98/13- US, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19- dr.zakon i 9/20), u nadležnosti Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture.

8. U Studiji nedostaju elementi celokupnog procesa tretmana opasnog ambalažnog otpada, sa materijalnim i energetskim bilansima, već je naveden samo postupak pripreme opasnog ambalažnog otpada od pesticida kroz ispiranje vrelom vodom i postupak ispiranja suvim ledom opasnog ambalažnog otpada (tačke 3.3; 3.4 i 3.5 predmetne Studije) i vršiće se samo tretman otpada indeksnog broja 15 01 10*;

Odgovor: Celokupan proces prikazan je u tački 3.2. *Opis objekta, planiranog proizvodnog procesa ili aktivnosti, njihove tehnološke i druge karakteristike* studije, a bilans potrošnje sirovina i vode je prikazan u *Tački 3.3. Prikaz vrste i količine potrebne energije i energenata, vode i sirovina*, koja je dopunjena pojedinostima, relevantnim za studiju, iz novog Projekta za izvođenje, iz avgusta 2021. godine. Takođe, i tačke 3.3. i 3.4. su izmenjene i dopunjene u skladu sa komentarima članova Tehničke komisije za ocenu studije i zainteresovane javnosti.

9. Na strani 63. Predmetne studije piše da je postrojenje za prečišćavanje projektovano na kapacitet od 5 m³/h za prihvatanje tehnoloških otpadnih voda, a to su projektovane količine postrojenja za prihvatanje otpadnih voda samo iz proizvodnje „Jugohem“-a (prema Upotrebnoj dozvoli), a ne i iz tretmana opasnog ambalažnog otpada. Na strani 64. predmetne Studije navodi se da se može očekivati oko 52 kg aktivne supstance godišnje u tehnološkoj otpadnoj vodi, a nisu navedene koje aktivne supstance, i kako će se prečistiti takve otpadne vode, ako je postrojenje namenjeno za prečišćavanje otpadnih voda sa sledećim sadržajem aktivnih supstanci: ksilol i cikloheksanon;

Odgovor: Projektovani kapacitet od 5 m³/h predmetnog postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda iz proizvodnje preduzeća „Jugo-Hem“ je daleko iznad zahtevanog (u okviru kompleksa Jugo-Hem nedeljni bilans utroška vode za pranje podova je 5 m³, za pranje reaktora 50 m³ na godišnjem nivou, iz laboratorije za fizičko-hemijska ispitivanja 5 m³/god. i iz higijensko-sanitarnog čvora oko 15 m³), čime je omogućeno i prihvatanje voda u slučaju akcidentnog zagađenja na platoima ili u skladištu rastvarača. Takođe, priroda zagađenja otpadnih voda iz proizvodnje pesticida i od pranja ambalaže od pesticida je veoma slična, takoreći ista, zbog čega se prilikom pripreme i izrade projektne dokumentacije i predvidelo da se otpadne vode od pranja ambalaže od pescticida ispuštaju u postojeće PPOV. U skladu

sa navedenim, a sa preciznim navođenjem iz projekta predmetnog PPOV, izvršene su izmene u studiji.

10. U tački 3.2.2. nije navedeno kako će se vršiti razvrstavanje opasnog ambalažnog otpada, na osnovu kojih parametara;

Odgovor: U tački 3.2.2. navedeno je da se „razvrstavanje ambalaže vrši na osnovu sledećih karakteristika:

- materijal izrade – odvajanje ambalaže od drugih vrsta plastike i odvajanje čepova sa ambalaže od PEHD,
- materija koja se nalazila u ambalaži – ovo razvrstavanje je neophodno zbog načina kasnijeg tretmana kao i jednoličnog novonastalog otpada kasnije u tretmanu, i njegovog daljeg tretmana, npr. kantice od pesticida, kantice od mineralnog ulja i kantice od rastvarača za boje ili kantica od laboratorijskih hemikalija,
- dimenzije ambalaže - ovo razvrstavanje po veličini je potrebno da bi se olakšale i ujednačile aktivnosti i operacije u toku kasnijih faza tretmana.“

Studija je dopunjena sa više detalja u vezi sa razvrstavanjem opasnog ambalažnog otpada.

11. U tački 3.2.2.2 se navodi da tokom procesa čišćenja suvim ledom neće ostati otpad, a na strani 65. se navodi da depozit, koji se generiše kao posledica dekontaminacije ambalažnog opasnog otpada suvim ledom, predstavlja čvrst opasan otpad, i da se takođe odlaže u regalno skladište.

Odgovor: U izmenjenoj i dopunjenoj studiji je pojašnjeno da se radi o tome da ovaj način čišćenja „ne ostavlja sekundarni otpad“. Depozit, kao primarni otpad koji se generiše u postupku tretmana suvim ledom, je talog sa zidova ambalaže.

12. Na tački 6.2.2 se ne navodi šta ako dođe do zagađenja curenjem sadržaja iz opasnog ambalažnog otpada pesticida u regalnom skladištu.

Odgovor: Tačka 6.2.2. je proširena analizom uticaja u slučaju da dođe do zagađenja curenjem sadržaja iz opasnog ambalažnog otpada pesticida u regalnom skladištu.